

Czwartek, 12 lutego 2015 r.

P8_TA(2015)0036

Burundi: sprawa Boba Ruguriki**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie Burundi: sprawa Boba Ruguriki (2015/2561(RSP))**

(2016/C 310/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Burundi, zwłaszcza rezolucję z dnia 18 września 2014 r., dotyczącą w szczególności sprawy Pierre'a Clavera Mbonimpy ⁽¹⁾,
  - uwzględniając umowę z Kotonu,
  - uwzględniając oświadczenie Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie sytuacji w Burundi,
  - uwzględniając porozumienie z Aruszy w sprawie pokoju i pojednania,
  - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie regionu Wielkich Jezior,
  - uwzględniając sprawozdania Biura ONZ w Burundi (BNUB),
  - uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka i w sprawie wolności słowa, a także konkluzje Rady z czerwca 2014 r., w których zobowiązano się do intensywniejszych działań w kwestii obrońców praw człowieka,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
  - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
  - uwzględniając opinię Krajowej Komisji Konsultacyjnej ds. Praw Człowieka z dnia 25 kwietnia 2013 r.,
  - uwzględniając oświadczenie delegatury UE w Burundi z dnia 10 września 2014 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
  - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 20 stycznia 2015 r. władze burundyjskie aresztowały i uwięziły obrońcę praw człowieka Boba Rugurikę, dyrektora Radio Publique Africaine (RPA), który odmówił ujawnienia źródeł informacji wykorzystanych w emitowanej przez jego rozgłośnię serii reportaży śledczych dotyczących morderstwa trzech włoskich zakonnic w podeszłym wieku: Lucii Pulici, Olgi Raschiatti i Bernadetty Boggian, do którego doszło we wrześniu 2014 r. w Kamenge, miejscowości leżącej na północ od Buzumbury;
- B. mając na uwadze, że w reportażach tych przedstawiono zarzuty współdziałania w tych zabójstwach wobec wyższych funkcjonariuszy wywiadu, którym dano możliwość skomentowania tych zarzutów przed emisją programu;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0023.

Czwartek, 12 lutego 2015 r.

- C. mając na uwadze, że władze burundyjskie nie przedstawiły żadnych dowodów uzasadniających zatrzymanie Boba Ruguriki, stwierdziły jedynie, że przyczyną było „łamanie zasad solidarności społecznej, naruszenie zasady poufności śledztwa, udzielenie schronienia przestępcy i współudział w morderstwie”; mając na uwadze, że to aresztowanie wpisuje się w model ataków rządowych na wolność słowa, skierowanych przeciwko dziennikarzom, aktywistom i członkom partii politycznych; mając na uwadze, że w okresie przed wyborami, które odbędą się w Burundi w maju i czerwcu 2015 r., ataki te przybrały na sile;
- D. mając na uwadze, że międzynarodowe prawo praw człowieka, w tym Afrykańska karta praw człowieka i ludów oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (oba akty ratyfikowane przez Burundi), wyraźnie stwierdza, że tymczasowe aresztowanie powinno być oparte na wiarygodnych i umotywowanych prawnie zarzutach; mając na uwadze, że władze burundyjskie nie przedstawiły żadnych dowodów uzasadniających konieczność zatrzymania Boba Ruguriki;
- E. mając na uwadze, że nie jest to pierwsza próba powstrzymania przez rząd burundyjski mediów i organizacji praw człowieka przed publikacją danych szczególnie chronionych i informowaniem o domniemanych nadużyciach ze strony rządu; mając na uwadze, że pomimo nieustannych prześladowań dziennikarze nie zaprzestali gromadzenia materiałów dotyczących kontrowersyjnych spraw i informowania o nich, na przykład Pierre Claver Mbonimpa, czołowy obrońca praw człowieka, którego aresztowano w maju 2014 r. za komentarze wygłoszone na antenie Radio Publique Africaine, a później zwolniono, jednak bez wycofania zarzutów wobec niego;
- F. mając na uwadze, że w czerwcu 2013 r. Burundi przyjęło restrykcyjne prawo prasowe, które ogranicza wolności mediów i tematy, o których dziennikarze mają prawo informować, oraz przewiduje kary za relacje na takie tematy jak porządek publiczny i bezpieczeństwo; mając na uwadze, że burundyjski związek dziennikarzy zaskarżył te przepisy przed Wschodnioafrykańskim Trybunałem Sprawiedliwości;
- G. mając na uwadze, że przyjęcie szeregu restrykcyjnych ustaw przed wyborami w 2015 r., w tym ustawy o mediach w kwietniu 2013 r., jeszcze bardziej spotęgowało rozpoczęte w 2010 r. prześladowania i zagrożenia w stosunku do dziennikarzy i innych osób, których krytyczne głosy ujawniają zabójstwa na tle politycznym, a także przypadki korupcji i złego zarządzania krajem;
- H. mając na uwadze, że Burundi znajduje się na 142. miejscu ze 180 krajów w rankingu wolności prasy za 2014 r. przygotowanym przez Reporterów bez Granic;
- I. mając na uwadze, że specjalna przedstawiciel ds. obrońców praw człowieka w Afryce Reine Alapini-Gansou potępiła to aresztowanie i zażądała natychmiastowego uwolnienia Boba Ruguriki, a także przypomniała o obowiązkach władz burundyjskich wynikających z Deklaracji zasad wolności słowa w Afryce oraz deklaracji z Kigali i Grand-Baie;
- J. mając na uwadze, że prawo do wolności słowa jest zagwarantowane w burundyjskiej konstytucji oraz traktatach międzynarodowych i regionalnych ratyfikowanych przez Burundi, a także stanowi część krajowej strategii dobrych rządów oraz walki z korupcją, jak również jest niezbędnym warunkiem przeprowadzenia wolnych i uczciwych wyborów w 2015 r. oraz warunkiem akceptacji wyników tych wyborów przez wszystkich uczestników;
- K. mając na uwadze, że wolne, uczciwe, przejrzyste i pokojowe wybory w 2015 r. umożliwią temu krajowi, który wciąż odczuwa skutki niedawnego konfliktu, przełamać polityczny impas powstały w wyniku wyborów z 2010 r.;
- L. mając na uwadze, że zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 18 września 2014 r., a zwłaszcza z zawartym w nim odniesieniem do art. 96 umowy z Kotonu, przedstawiciele UE podkreślili konieczność uczestnictwa w procesie wyborczym wszystkich sił politycznych kraju zgodnie z planem działania i kodeksem postępowania;
- M. mając na uwadze, że rząd Burundi potwierdził swoje zobowiązanie do działania na rzecz zadbania o to, by negocjacje ze wszystkimi siłami politycznymi w kraju odbywały się przy poszanowaniu postanowień powyższych dwóch dokumentów, i ponowił swój apel do UE i jej państw członkowskich o zapewnienie wsparcia materialnego i finansowego dla obecnego procesu wyborczego oraz o wysłanie misji obserwacyjnych do Burundi przed wyborami, w ich trakcie oraz po ich zakończeniu;

Czwartek, 12 lutego 2015 r.

- N. mając na uwadze, że UE przyznała niedawno Burundi 432 mln EUR z Europejskiego Funduszu Rozwoju na lata 2014-2020, m.in. w celu przyczynienia się do lepszego sprawowania rządów i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;
- O. mając na uwadze, że Burundi wciąż zmaga się z najpoważniejszym kryzysem politycznym od czasu zakończenia dwunastoletniej wojny domowej w 2005 r., a także mając na uwadze, że ponownie oznacza to zagrożenie nie tylko dla wewnętrznej stabilności kraju, ale również dla krajów sąsiednich w tym już i tak niestabilnym regionie kontynentu afrykańskiego;
1. potępia nieuzasadnione zatrzymanie Boba Ruguriki i wzywa do jego natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia; apeluje jednocześnie do odpowiednich władz, aby kontynuowały śledztwo w sprawie tragicznego zabójstwa trzech włoskich zakonnic i pociągnęły winnych do odpowiedzialności; wzywa również do wszczęcia niezależnego dochodzenia w sprawie tego zabójstwa;
  2. potępia wszelkie naruszenia praw człowieka w Burundi oraz wprowadzenie restrykcyjnych przepisów w okresie przed zbliżającymi się wyborami prezydenckimi i parlamentarnymi, w szczególności tych przepisów, które mają szkodliwy wpływ na opozycję, media i społeczeństwo obywatelskie, gdyż ograniczają wolność słowa, wolność zrzeszania się i wolność zgromadzeń;
  3. wzywa władze burundyjskie do zadbania o odpowiednią i sprawiedliwą równowagę między wolnością mediów, obejmującą prawo dziennikarzy do prowadzenia dochodzeń i informowania o przestępstwach, a koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu śledztw kryminalnych;
  4. wzywa rząd burundyjski do umożliwienia rzeczystwej i otwartej debaty politycznej w okresie przedwyborczym oraz do przestrzegania planu działania i kodeksu postępowania wynegocjowanych pod auspicjami ONZ i podpisanych przez wszystkich burundyjskich przywódców politycznych; przypomina, że burundyjska konstytucja mówi, że: „Prezydent Republiki jest wybierany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie wybrany tylko raz. Nikt nie może pełnić urzędu prezydenta przez więcej niż dwie kadencje”;
  5. wzywa rząd burundyjski do przestrzegania kalendarza wyborczego i do włączenia partii opozycyjnych w proces monitorowania wyborów, w tym w fazie częściowej rejestracji nowych wyborców, zgodnie z ustaleniami między Niezależną Krajową Komisją Wyborczą (CENI) i partiami politycznymi przyjętymi na spotkaniu oceniającym rejestrację wyborców w dniach 29-30 stycznia 2015 r.;
  6. wyraża głębokie zaniepokojenie ingerencją rządu w wewnętrzną organizację partii opozycyjnych, brakiem swobody prowadzenia kampanii przez te partie, a także coraz częstszymi przypadkami wykluczania liderów opozycji z procesu wyborczego przez organy sądowe;
  7. wzywa rząd Burundi do podjęcia działań mających na celu kontrolowanie młodzieżówki partii CNDD-FDD i uniemożliwienie jej członkom zastraszania i atakowania osób postrzeganych jako oponenti, a także do zadbania o to, by osoby odpowiedzialne za nadużycia zostały postawione przed sądem; apeluje o przeprowadzenie niezależnego dochodzenia międzynarodowego w sprawie zarzutów, że CNDD-FDD zbroi i szkoli swoją młodzieżówkę; wzywa przywódców partii opozycyjnych do zapobiegania stosowaniu przemocy wobec oponentów;
  8. podkreśla znaczenie przestrzegania kodeksu postępowania w kwestiach wyborczych (Code de bonne conduite en matière électorale) i przygotowanego przy pomocy ONZ planu działań przedwyborczych, podpisanego przez podmioty polityczne w 2013 r., a także w pełni popiera działania ONZ i wspólnoty międzynarodowej mające na celu zapobieganie dalszemu nasileniu się przemocy w polityce w przededniu wyborów w 2015 r. oraz przyczynienie się do przywrócenia bezpieczeństwa i pokoju w perspektywie długoterminowej;
  9. zachęca wszystkich uczestników procesu wyborczego, w tym organy odpowiedzialne za organizację wyborów i służby bezpieczeństwa, aby dotrzymały zobowiązań podjętych w porozumieniu z Aruszy, przypominając, że porozumienie to zakończyło wojnę domową i stanowi podstawę burundyjskiej konstytucji;
  10. podkreśla, że UE powinna odgrywać wiodącą rolę w monitorowaniu sytuacji przedwyborczej, aby uniknąć jakiegokolwiek wycofywania się z zobowiązań, co mogłoby mieć poważne skutki nie tylko dla procesu demokratyzacji, ale także dla pokoju i bezpieczeństwa w Burundi i w całym regionie Wielkich Jezior;

Czwartek, 12 lutego 2015 r.

11. przypomina, że Burundi obowiązuje klauzula dotycząca praw człowieka zawarta w umowie z Kotonu, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Afrykańska karta praw człowieka i ludów, w związku z czym państwo to jest zobowiązane do przestrzegania powszechnych praw człowieka, w tym wolności słowa; wzywa rząd Burundi, by umożliwił przeprowadzenie autentycznej i otwartej debaty politycznej przed wyborami w 2015 r., której uczestnicy nie obawiliby się zastraszania, przy czym cel ten należy osiągnąć, powstrzymując się od ingerencji w wewnętrzną organizację partii opozycyjnych, od ograniczania kampanii wszystkich partii, zwłaszcza na obszarach wiejskich, oraz od nadużywania systemu sądownictwa do eliminowania rywali politycznych;
  12. wzywa Komisję, wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel oraz państwa członkowskie, by kontynuowały prace na rzecz zapewnienia jasnej i zasadniczej polityki UE wobec Burundi, uwzględniającej bieżący problem poważnych naruszeń praw człowieka, zgodnie ze strategicznymi ramami UE w dziedzinie praw człowieka; wzywa Komisję, by rozważyła możliwość rozpoczęcia konsultacji z udziałem Burundi zgodnie z art. 96 umowy z Kotonu w celu ewentualnego zawieszenia umowy, a także by podjęła wszelkie niezbędne działania w czasie prowadzenia tych konsultacji;
  13. wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do skorzystania z możliwości przeprowadzenia z Burundi pogłębionego dialogu politycznego przewidzianego w art. 8 umowy o partnerstwie z Kotonu, aby w konkretny sposób rozwiązać problem zamkniętej przestrzeni politycznej w Burundi oraz ustanowić jasne i konkretne wskaźniki do pomiaru rozwoju, jak również strategii reagowania na nie;
  14. wzywa rząd burundyjski, przywódców partii opozycyjnych i działaczy społeczeństwa obywatelskiego, aby uczynili wszystko, co w ich mocy, w celu wsparcia komisji ds. pokoju i pojednania w sposób demokratyczny i przejrzysty, aby rozliczyć zbrodnie z przeszłości i pójść naprzód w kierunku lepszej przyszłości;
  15. wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do wyasygnowania funduszy niezbędnych do poprawy sytuacji humanitarnej w tej części świata oraz do współpracy z organami ONZ, w szczególności w celu rozwiązania problemu chronicznego niedożywienia;
  16. zwraca się do Komisji o przeznaczenie swoich funduszy na lata 2014-2020 w trybie pilnym na organizacje pozarządowe i międzynarodowe, które pracują bezpośrednio z ludźmi, oraz o wywarcia presji na rząd Burundi, aby wdrożył reformy potrzebne do scalenia kraju;
  17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, państwom członkowskim, rządowi Burundi, rządowi krajów regionu Wielkich Jezior, Unii Afrykańskiej, sekretarzowi generalnemu ONZ, wiceprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Parlamentowi Panafrykańskiemu.
-